

Bruxelles, 19 februarie 2019
(OR. en)

6573/1/19
REV 1

AG 6
INST 45
PE 49
DATAPROTECT 54
JAI 154
CYBER 48
FREMP 25
RELEX 147
JAIEX 17
HYBRID 5
CULT 31
EDUC 73

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile Consiliului și ale statelor membre privind garantarea unor alegeri europene libere și corecte – Rezultatul lucrărilor

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor versiunea finală a concluziilor menționate anterior, astfel cum au fost adoptate de către Consiliu la 19 februarie 2019.

**Concluziile Consiliului și ale statelor membre privind garantarea unor alegeri europene
libere și corecte**

CONSILIUL ȘI STATELE MEMBRE, ÎN CADRUL COMPETENȚELOR LOR RESPECTIVE¹,

I. O Uniune a valorilor: protejarea democrațiilor noastre în era digitală

1. INSISTÂND asupra faptului că Uniunea este întemeiată pe valorile reprezentate de respectarea democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale. Tratatul scot în evidență rolul central pe care îl au cetățenii în democrația europeană. Cetățenii europeni sunt direct reprezentați la nivelul UE și sunt aleși în Parlamentul European prin vot liber și secret;
2. REAMINTIND că este important ca participarea cetățenilor la viața democratică a UE să fie intensificată și îmbunătățită încă și mai mult, după cum reiese din Concluziile Consiliului în legătură cu Raportul din 2017 privind cetățenia UE²;
3. SUBLINIIND faptul că la baza unei democrații efective și solide se află o mass-media liberă, demnă de încredere și pluralistă. În același spirit, internetul și platformele online pot, atunci când sunt deschise, sigure și accesibile, să faciliteze democrația participativă, transparentă și efectivă;
4. SUBLINIIND faptul că amenințările la adresa proceselor noastre electorale pot îmbrăca diverse forme, printre care și amenințările hibride, amenințările cibernetice și dezinformarea. Pentru contracararea acestor amenințări antagoniste și subversive sunt necesare, așadar, o abordare holistică, cuprinzătoare, și acțiuni decisive;
5. SUBLINIIND că este necesar să se adopte față de securitatea cibernetică o abordare coerentă la nivel național, la nivelul UE și la nivel mondial³ și să se mărească reziliența proceselor electorale din UE și nivelul de pregătire al participanților la dezbaterile democratice de a face față amenințărilor cibernetice, ținându-se în același timp seama de faptul că organizarea și cadrul juridic al alegerilor naționale intră în sfera de competență exclusivă a statelor membre și că, în ceea ce privește alegerile pentru Parlamentul European, procedura electorală din fiecare stat membru este reglementată, în conformitate cu articolul 8 din Actul electoral⁴, sub rezerva dispozițiilor actului respectiv, de prevederile naționale;

¹ Având în vedere, în special, principiile consacrate la articolul 3 alineatul (6) și la articolele 4 și 5 din TUE.

² Adoptate de Consiliu în cadrul celei de a 3533-a reuniuni a sale, care a avut loc la 11 mai 2017, documentul 9080/17.

³ Concluziile Consiliului privind Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliu intitulată „Reziliență, prevenire și apărare: construirea unei securități cibernetice puternice pentru UE”, documentul 14435/17.

⁴ Actul privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct (JO L 278, 8.10.1976, p. 5).

6. ADMITÎND că propagarea dezinformării generează noi provocări care afectează profund procesul democratic. Statele membre și instituțiile, agențiile și organismele UE trebuie să abordeze aceste provocări într-un mod coordonat și în cooperare cu partenerii internaționali, dacă este cazul;
7. REAMINTIND că partidele politice de la nivel european contribuie la formarea unei conștiințe politice europene și la exprimarea voinței politice a cetățenilor Uniunii, după cum se specifică în Tratatul privind Uniunea Europeană și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;
8. INSISTÂND asupra faptului că dreptul la libertatea de asociere la toate nivelurile, cum ar fi în domeniul politic și civic, și dreptul la libertatea de exprimare, care cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere, sunt drepturi fundamentale ale fiecărui cetățean al Uniunii;
9. REAMINTIND importanța de a li se garanta cetățenilor o sferă publică deschisă și de a se asigura condiții de concurență echitabile pentru derularea campaniilor electorale și procese electorale în care cetățenii să poată avea încredere;
10. SALUTÂND măsurile și recomandările prezentate de Comisie la 12 septembrie 2018 în cadrul pachetului său referitor la alegeri, precum și acțiunile de garantare a unor alegeri europene libere și corecte, schițate în Planul de acțiune împotriva dezinformării (denumit în continuare „planul de acțiune”);
11. SALUTÂND acordul provizoriu asupra propunerii legislative de abordare a situațiilor în care partidele politice europene sau fundațiile asociate profită de pe urma încălcării normele de protecție a datelor pentru influențarea intenționată sau încercarea de influențare a rezultatelor alegerilor pentru Parlamentul European și semnalând necesitatea adoptării grabnice a propunerii în chestiune;

II. Elaborarea unui răspuns european pentru garantarea unor alegeri europene libere și corecte – îndemn la intensificarea sinergiei

12. **SUBLINIIND** că cooperarea la nivelul întregii UE și adoptarea unei abordări globale constituie etape necesare pentru asigurarea securității și legitimității electorale – în ceea ce privește atât încrederea publicului, cât și procedurile juridice – a alegerilor pentru Parlamentul European din 2019, că perioadele electorale s-au dovedit a fi deosebit de strategice și sensibile pentru conturnarea online a garanțiilor convenționale și că toate amenințările, inclusiv cele reprezentate de atacurile cibernetice, dezinformare și alte activități subversive sau răuvoitoare, trebuie să fie luate în considerare la gestionarea riscurilor alegerilor;
13. **INSISTÂND** asupra faptului că este necesar să se acționeze urgent pentru protejarea Uniunii și a statelor membre, a organismelor și politicilor acestora, de campaniile de dezinformare orientate selectiv, care s-ar putea intensifica pe ultima sută de metri a alegerilor pentru Parlamentul European din 2019;
14. **ADMIȚÂND** că sursele și fenomenele dezinformării se pot afla atât în interiorul, cât și în exteriorul Uniunii și că ele emană de la o serie de actori statali și nestatali. În această privință, ar trebui să se îndrepte eforturi către actorii nocivi, în special sursele ruse indicate în planul de acțiune, care recurg tot mai des la strategii de dezinformare. Acțiunile întreprinse împotriva dezinformării trebuie să se sprijine pe analize ale amenințărilor și pe evaluări ale informațiilor;
15. **PUNÂND ÎN EVIDENȚĂ** importanța creării unor rețele naționale de cooperare în materie electorală și importanța sprijinirii acestora, pentru a se permite detectarea rapidă a amenințărilor la adresa alegerilor pentru Parlamentul European și schimbul rapid, efectiv și sigur de informații – cu respectarea deplină a cerințelor în materie de protecție a datelor – între autoritățile competente în chestiuni electorale și autoritățile care își desfășoară activitatea în domenii conexe;
16. **SALUTÂND** inițiativa Comisiei de a sprijini eforturile statelor membre prin crearea unei rețele europene de cooperare în materie electorală, care s-a întrunit pentru prima oară la 21 ianuarie 2019 și în cadrul căreia autoritățile din statele membre își pot comunica reciproc informații și practici, mai ales în legătură cu alegerile pentru Parlamentul European din 2019,
17. **INVITĂ** Comisia să convoace cu regularitate rețeaua europeană de cooperare în materie electorală, îndeosebi pentru a contracara într-un mod cuprinzător campaniile de dezinformare și alte amestecuri în viitoarele alegeri pentru Parlamentul European, pentru a crea sinergie și pentru a permite schimbul de cunoștințe de specialitate și de bune practici naționale, inclusiv prin depistarea în comun a amenințărilor și a lacunelor;

18. FAC APEL la Comisie și la Înaltul Reprezentant să își pună prompt în practică intenția de instituire a sistemului de alertă rapidă indicat în planul de acțiune. Având în vedere alegerile pentru Parlamentul European din 2019, sistemul menționat va facilita schimbul de informații relevante între statele membre, prin intermediul punctelor de contact naționale pentru sistemul de alertă rapidă. Respectivetele puncte de contact naționale ar trebui să coopereze strâns, la nivelul corespunzător, cu rețelele naționale din domeniul electoral, atunci când alegerile sunt vizate de dezinformare. De asemenea, rezultatele activităților desfășurate în cadrul sistemului de alertă rapidă ar trebui comunicate rețelei europene de cooperare în materie electorală;
19. INVITĂ Comisia ca, în funcție de informațiile primite de la statele membre și de la alți actori relevanți, să acorde o atenție deosebită, în raportul său privind alegerile pentru Parlamentul European din 2019, rezilienței și nivelului de pregătire pentru a face față la amestecurile în alegeri;
20. INVITĂ Comisia și statele membre să își îmbunătățească și mai mult comunicarea strategică cu privire la valorile și politicile europene, în scopul de a consolida încrederea cetățenilor europeni în Uniune și în instituțiile acesteia și de a-i atrage pe cetățeni în procesul democratic;

III. Consolidarea rezilienței cetățenilor și a gândirii critice a acestora

21. SUBLINIIND că, în contextul fragmentării peisajelor mediatice și al amenințărilor la adresa securității naționale, mass-media profesionistă joacă un rol esențial în colectarea, verificarea, producerea și difuzarea informațiilor și, prin urmare, este indispensabilă pentru discursul public. În acest context, avertizorii joacă un rol important în ajutarea jurnaliștilor și a presei independente să își desfășoare activitatea. De asemenea, rămâne vital rolul organizațiilor mass-media publice independente în protejarea democrației, a pluralismului, a coeziunii sociale și a diversității culturale și lingvistice. În plus, numeroși actori privați din domeniul mass-mediei oferă conținut care este, de asemenea, în interesul public⁵;
22. SUBLINIIND importanța unei educații generale de înaltă calitate pe întregul teritoriu al Uniunii și, în special, importanța alfabetizării digitale și mediatice. Dotați cu acest tip de cunoștințe, cetățenii pot evalua fluxurile de informații provenite din media online, din rețelele sociale și din surse asemănătoare și își pot forma propriile opinii, în special atunci când se află în poziția de alegători. Subliniind, în această privință, relevanța Săptămânii alfabetizării mediatice din 18-22 martie 2019,

⁵ Concluziile Consiliului privind consolidarea conținutului european în economia digitală, documentul 14986/18.

23. FAC APEL la Comisie și la autoritățile responsabile din statele membre să consolideze ecosistemul mediatic european pentru a asigura producția sustenabilă și vizibilitatea jurnalismului independent și profesionist, ca modalitate de a conferi capacități sporite cetățenilor, de a proteja democrația și de a combate cu eficacitate propagarea dezinformării⁶;
24. INVITĂ Comisia și statele membre să promoveze și să sprijine acțiunile de alfabetizare mediatică și digitală a cetățenilor, care să le permită acestora să își dezvolte și mai mult abordarea critică a conținutului mediatic distribuit sau promovat⁷. Printre acțiunile de acest fel s-ar putea număra redactarea de ghiduri de detectare și evitare a dezinformării, destinate cetățenilor, desfășurarea de campanii specifice de conștientizare a efectelor negative ale dezinformării, sprijinirea schimburilor transfrontaliere de bune practici în rândul profesioniștilor din domeniul alfabetizării mediatice și dezvoltarea de instrumente practice pentru promovarea alfabetizării mediatice în cadrul publicului⁸;
25. FAC APEL la Comisie și la statele membre să promoveze, în cooperare cu actori din sectorul privat și public – inclusiv organizații media, platforme online și furnizori de tehnologie a informației, precum și societatea civilă –, activități de conștientizare menite să protejeze integritatea procesului electoral;
26. FAC APEL la Comisie, la Înalțul Reprezentant și la statele membre să sprijine toate structurile competente la detectarea, analizarea și denunțarea acțiunilor de dezinformare îndreptate împotriva alegerilor pentru Parlamentul European. În acest context, INVITĂ Comisia să colaboreze cu autoritățile din statele membre, în concordanță cu planul de acțiune, pentru a facilita instituirea unei rețele multidisciplinare de verificali independenți ai veridicității informațiilor și de cercetători universitari, care să detecteze și să denunțe dezinformarea din diferitele rețele sociale și din media digitală.

⁶ Concluziile Consiliului privind consolidarea conținutului european în economia digitală, documentul 14986/18.

⁷ După cum figurează și în Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

⁸ Concluziile Consiliului privind consolidarea conținutului european în economia digitală, documentul 14986/18; Concluziile Consiliului din 30 mai 2016 privind dezvoltarea competențelor media și a gândirii critice cu ajutorul educației și formării.

IV. Protecția datelor și sistemelor noastre: asigurarea aplicării Regulamentului general privind protecția datelor (RGPD) și consolidarea securității cibernetice pentru alegerile europene

27. REAMINTIND obligația de a respecta normele UE în materie de protecție a datelor și atunci când datele cu caracter personal sunt prelucrate într-un context electoral, reamintind că autoritățile de protecție a datelor au competența specifică de a monitoriza și a asigura respectarea acestor norme și salutând orientările elaborate de Comitetul european pentru protecția datelor și îndrumările oferite de Comisie pentru a sprijini respectarea normelor de către toți actorii implicați;
28. FIIND CONȘTIENȚE de faptul că autoritățile naționale competente în chestiuni electorale, inclusiv autoritățile de protecție a datelor, necesită resurse corespunzătoare, inclusiv echipamente tehnice și personal instruit, pentru a rezista la incidentele și atacurile cibernetice și pentru a asigura respectarea legislației aplicabile;
29. SUBLINIIND, în ceea ce privește acordul provizoriu menționat la punctul 11, că este important ca, în conformitate cu dreptul Uniunii și dreptul național, autoritățile naționale de protecție a datelor să informeze imediat și proactiv Autoritatea pentru partidele politice europene și fundațiile politice europene cu privire la deciziile prin care constată că o persoană fizică sau juridică a încălcat normele aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal, în cazul în care rezultă din deciziile respective sau în care există alte motive întemeiate pentru a considera că încălcarea are legătură cu activitățile politice ale unui partid politic european sau ale unei fundații politice europene desfășurate în vederea influențării alegerilor pentru Parlamentul European – dat fiind că, în această privință, autoritatea poate acționa numai dacă i se aduce la cunoștință decizia prin care autoritatea națională competentă în materie de protecție a datelor constată încălcarea respectivă;
30. FAC APEL la statele membre să evalueze amenințările cibernetice în contextul electoral, să prevadă măsuri corespunzătoare pentru combaterea acestora și să întreprindă acțiunile necesare pentru păstrarea integrității sistemelor și infrastructurilor lor electorale, cum ar fi testarea acestora înainte de alegerile pentru Parlamentul European. Un test relevant în această privință ar putea fi efectuarea unui exercițiu de simulare pe calculator la nivelul UE. Statele membre pot să țină seama de compendiul privind securitatea cibernetică a tehnologiei electorale, care a fost elaborat de grupul de cooperare privind securitatea rețelilor și a informațiilor, instituit prin Directiva (UE) 2016/1148.

V. Încurajarea unui plus de transparență, responsabilitate și integritate online

31. RECUNOSCÂND faptul că, în concordanță cu normele aplicabile, este necesar să se încurajeze și să se faciliteze transparența mesajelor publicitare și a comunicărilor online cu caracter politic plătite, inclusiv în ceea ce privește scopul lor publicitar, metodele prin care sunt orientate selectiv către cetățeni și finanțarea lor;
32. PUNÂND ÎN EVIDENȚĂ necesitatea de a se continua cooperarea cu platformele de comunicare socială, în scopul de a se verifica dacă mecanismele voluntare de autoreglementare sunt adecvate și suficiente pentru protecția drepturilor fundamentale ale cetățenilor și pentru abordarea cu eficacitate a provocării pe care o reprezintă dezinformarea online,
33. FAC APEL la statele membre și la platformele online să își intensifice eforturile de promovare a transparenței activităților online care au legătură cu alegerile. Salutând progresele realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a Codului de bune practici, FAC APEL la platformele online să investească resursele necesare pentru gestionarea într-un mod judicios, responsabil și uniform a activităților online care au legătură cu alegerile, inclusiv prin asigurarea transparenței și a responsabilității în ceea ce privește prelucrarea datelor și analizarea datelor în scopuri politice, prin identificarea și eliminarea boților utilizați în scopul manipulării informațiilor, prin eliminarea prejudecăților algoritmice care servesc la promovarea dezinformării și la denaturarea dezbaterii publice, prin îndepărtarea conținutului ilegal din mediul online și prin acordarea accesului la date în scopul cercetării pentru depistarea vulnerabilităților relevante, asigurând totodată libertatea mass-mediei și nepermițând îndepărtarea mesajelor publicitare din considerente politice, în deplină conformitate cu normele de protecție a datelor;
34. INVITĂ Comisia să continue, în cooperare cu Grupul autorităților europene de reglementare pentru serviciile mass-media audiovizuale (ERGA) și cu alți actori relevanți, monitorizarea sistematică a punerii în aplicare a Codului de bune practici privind dezinformarea și să își comunice cu regularitate constatările către Consiliu și statele membre, mai ales în perspectiva alegerilor pentru Parlamentul European din 2019⁹.

⁹ Concluziile Consiliului privind consolidarea conținutului european în economia digitală, documentul 14986/18.

VI. Contracararea amenințărilor hibride și consolidarea cooperării externe în chestiuni electorale

35. RECUNOSCÂND că efectele negative ale dezinformării, ale amenințărilor hibride și ale activităților cibernetice răuvoitoare pot fi atenuate prin măsuri de comunicare publică și conștientizare, care pot avea ca efect descurajarea autorilor potențiali;
 36. ADMITÂND necesitatea de a se asigura pe deplin elaborarea măsurilor prevăzute în cadrul privind un răspuns diplomatic comun al UE la activitățile cibernetice răuvoitoare, pentru ca, atunci când este necesar, activitățile cibernetice răuvoitoare să fie prevenite, descurajate și combătute la nivel strategic;
 37. ADMITÂND necesitatea unui dialog între experții internaționali relevanți, în cadrul căruia aceștia să își comunice reciproc bunele practici pentru asigurarea unor sisteme electorale reziliente,
 38. INVITĂ Comisia și Înaltul Reprezentant să caute, în completarea mecanismelor de cooperare existente, posibilități de cooperare largită cu actorii internaționali relevanți, precum G7 sau NATO, atunci când este necesar și respectând pe deplin cadrul instituțional al UE.
-